

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Katedra výtvarné výchovy

Aneta Janoušková
3. ročník – prezenční studium

Obor: Výtvarná tvorba – český jazyk

Příběh z Plavče
Bakalářská práce
Tato práce je doprovodným textem práce praktické

Vedoucí práce: doc. Jiří Krtička, ak. mal.

OLOMOUC 2012

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.“

V Krnově dne 25. 11. 2011

.....
(vlastnoruční podpis)

Poděkování

Děkuji doc. Jiřímu Krtičkovi za poskytnutí hodnotných rad a odborné vedení během mé práce.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Plaveč.....	6
3. Historie obce.....	7
4. Významné památky.....	9
4.1. Lapikus.....	9
4.2. Rotunda.....	9
4.3. Zámek.....	10
5. Příběh z Plavče.....	11
6. Závěr.....	21
7. Použité zdroje.....	22
8. Přílohy.....	23
8.1. Cyklus – Příběh z Plavče.....	23
8.2. Ukázka původního deníku.....	26

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je Příběh z Plavče. Z této vesnice jménem Plaveč pochází část mé rodiny. Trávím zde každoročně své prázdniny. Vždy na mě tohle místo působilo příjemným a trochu tajemným dojmem. Tato malá vesnička pro mne byla vždy velmi inspirativní. Už dříve mě napadaly myšlenky, že bych mohla vytvořit něco, co by se tohoto místa týkalo. Ovšem jednoho dne se mi dostal do ruky zvláštní deník. Nebyl ve velmi dobrém stavu. Po jeho přečtení jsem si uvědomila, že by nebylo špatné jej nějakým způsobem obnovit, protože v sobě skrýval zajímavý příběh, který se týkal nejen Plavče samotné, ale i mé rodiny. Dověděla jsem se o nešťastné smrti jednoho z mých předků, konkrétně mého prapradědečka. Zároveň to je příběh, který popisuje tehdejší dobu a přibližuje tak svou historii. Proto jsem si dovolila podělit se nejen o tento zajímavý příběh, ale i o krásu této malé vesničky, která zůstane navždy mým druhým domovem.

Jak už jsem se předtím zmínila, deník nebyl v dobrém stavu. Bylo nutno jej upravit, v některých pasážích změnit a celkově jej přepracovat. Vytvořit tak ucelený příběh. Snažila jsem se však zachovat původ tehdejšího slohu a také mluvy, která je v příběhu v podobě přímé řeči. Proto jsem do těchto částí textu zasahovala, co nejméně to bylo možné. Předem se tedy omlouvám čtenářům, kterým se bude tento příběh jevit poněkud zastaralý, nebo slohově neaktuální.

Bakalářská práce obsahuje seznámení s vesničkou Plaveč, s její historií a památkami, neboť si myslím, že tato část může sloužit jako úvodní vstup do samotného příběhu. Také proto, že část historie a památek je v příběhu zmíněna. Může tak čtenáře vést k lepší orientaci a představivosti v ději.

Dále následuje Příběh z Plavče. Při své práci jsem se snažila zjišťovat bližší okolnosti vzniku deníku a jeho příběhu. Bohužel, informací je velmi málo. I když jsem s rodinou podnikla různá pátrání na toto téma, nebylo zjištěno, kdo je autorem onoho „záhadného“ textu. Podařil se pouze nález prapradědečkova pomníčku, který označuje místo tragické události. Nachází se v lese poblíž vesnice.

V závěru bakalářské práce se zmiňuji o své praktické části. Tato část s příběhem úzce souvisí a je nejen jím, ale i celou vesničkou a jejími přednostmi inspirována.

Plaveč

Obr. č. 1

Tato malá vesnička leží v kraji Jihomoravském, asi deset kilometrů od města Znojma. Nejvyšším bodem obce je kopec Ruda s výškou 346 metrů. Plaveč se tedy nachází v poměrně členité krajině. Obec se rozprostírá po obou březích řeky Jevišovky. Toto krásné údolí bylo pravděpodobně osídleno již od pravěku a to přibližně před sedmi tisíci lety. Počet obyvatel se pohybuje kolem 470. Plaveč je obklopena ze severu Němčičkami, Mikulovicemi a Rudlicemi, z východu Výrovicemi a Tvořihrází, z jihu Únanovem a ze západu Hlubokými Mašůvkami. K obci patří i několik samot. Například bývalý mlýn Culpovec, hájenka (bývalý panský pivovar) a mlýn Bábovec. V minulosti zde stával ještě mlýn Březovec, který byl však zbořen při stavbě, dnes dominantní, Výrovické vodní nádrže (Plaveč, obec - online, 2012).

Plaveč je opravdu významné místo, oplývá krásnou krajinou, která oslní snad každého. Krása krajiny by se dala vystihnout slovy významné spisovatelky 19. století, Růženy Svobodové, která v tomto kraji chvíli pobývala. A tato vesnička ji také v mnohém inspirovala.

"Častokráte, když jsme jeli s otcem do Plavče, vystoupili jsme na konci parku, propustili kočího a šli pěšky lesním dubovým sadem.

Na jaře strašné černé kmeny dubů posud nevzpučelých stály tu skoro lhostejně v soupeřské vzdálenosti. Pod nimi v kartáčcích vyrážely bílé zvonečky šťavelové, vykvétaly z kolébky srdcových trojlístků. Mladinké pryšce žloutly kalnou žlutí a kdesi pluk včel bzučel svou hymnu píle. Lesní bledé fialky tísnily se kolem mastně žlutých plícníků.

Tenký hlas hodin odbíjel na zámku čtvrti.

V lese se zvedl vítr. Holé větve dubové o sebe zachrastily. Zdálo se, že les je plný lidí, hřmotu, snad vojska. Byl podvečer. Vrány, velkohubé křikny, krmily s povykem mlád'ata.

Tatínek vedl mne za ruku a přeléval své vidění věcí do mé duše (Svobodová, 1977, s. 214 - 215)."

Historie obce

Jméno Plaveč vzniklo pravděpodobně z vlastního jména Plavek. První písemné zprávy o Plavči pocházejí z let 1216 až 1220, a to o kostele s farou. Plavči vládl rod Vladyků nazývaných "z Plavče". Ve svém znaku měli volskou hlavu. V Plavči tento rod vládl do 15. století. Roku 1413 se v Plavči objevují Talafúsové, svérázní páni, pravděpodobně příznivci husitů. O nich se zmiňuje spisovatel Josef František Karas, v jedné ze svých historických povídek:

"V Jevišovicích bylo rušno jako svatbě nebožce pana Mikšíka z Kunina města, kdy se na Jevišovicích sešla dobrá čtvrtina jihomoravských zemanů a pánů. Přijel Mikuláš Zajímač, synovec páně Sezimův, přijel Rokštýnský, zvaný S prázdnou kapsou, byli tu rytíř Talafús z Plavče (...) Rytíř Talafús z Plavče, vysoký, hubený, šlachovitý čtyřicátník s mohutným svislým knírem a bradou, krátce střiženou, ostrou jako struhadlo, horšil se na kláštery, že mnoho půdy zabraly a nyní zemanům, kde mohou, poddané přebírají...(Karas, 2010, s. 96)"

V roce 1512 byla Plaveč prodána rodu Jankovských z Vlašimě. V roce 1568 byla Plaveč prodána pánům z Hodic. Ti obec prodali za 12.000 rýnských Almannům, kterým patřila pro další těžké období. Plaveč pravděpodobně procházela útrapami třicetileté války i změnami náboženskými. V roce 1679 koupil Plaveč známý obránce Brna proti Švédům maršálek Ludvík Raduit de Souches. Roku 1743 kupuje Plaveč Jan Václav baron Widmann. Jan Václav (později koupil i Luka), se vyznamenal v císařských službách, byl i nejvyšším zemským soudcem. V roce 1753 prodal J. V. baron Widmann Plaveč svému bratru Josefovi. Po smrti otce zdědil Plaveč Josefův nepnoletý syn Vincenc. V době jeho nepnoletosti vládla v Plavči jeho matka - vdova, rozená Clamm. Podle dopisů byl Vincenc dobrosrdečný, vlídný k zaměstnancům. Později panství zdědila jeho manželka Arnoštka, rozená Rodenová z Hýřenova. Arnoštčin syn Antonín zdědil Luka, syn Vojtěch Plaveč.

V roce 1828 se tedy stává pánem Plavče Vojtěch baron Widmann (1804 - 1888). Byl významnou a mnohostrannou postavou rodu. Po tři údobí je zvolen zemským hejtmanem. Snaží se o pokrokové zemědělství, zakládá Hospodářskou střední školu ve Znojmě a Okresní hospodářský spolek tamtéž. Ve stáří pobýval zámecký pán v Plavči. V roce 1888 zdědil po svém otci plavečské panství Vojtěch baron Widmann mladší (1869 - 1945). Byl sekretářem

v ministerstvu spravedlnosti ve Vídni, též ministrem orby v rakouské vládě a až do roku 1919 slezským místodržitelem v Opavě. Politicky zůstal přívržencem rakouské monarchie.

Neuznával Hitlera a jeho režim. Žil sám a neměl rodinu. Miloval přírodu a byl k ní velmi ohleduplný. Často upravoval sám cesty v parku a v zámecké Bažantnici. Byl to poslední majitel plavečského panství. Nyní slouží plavečský zámek jako domov pro seniory (Poláková - Vystrčil, 1998, s. 10 - 13).

Významné památky

Zřícenina hradu Lapikus

Obr. č. 2

Tato zřícenina se tyčí vysoko nad Plenkovickým potokem mezi Plavčí a Hlubokými Mašůvkami. Dochovaly se zbytky věže, čnějící nad hlubokým, půvabným údolím, a zbytky obvodní brány. Nejstarší zpráva o tomto hrádku je snad z roku 1411, kdy patřil rodině Vajtmilnarů ze Žerotic. V druhé polovině 15. století byl hrad pravděpodobně dobyt a zničen za války Jiřího z Poděbrad s uherským Matyášem Korvínem. Jeho současný stavební stav je špatný. Hrad je však dosud častým cílem turistů (Plaveč, obec - online, 2012).

Rotunda

Obr. č. 3

Unikátní památka postavená v románském slohu, o níž se písemnosti zmiňují již v souvislosti s rokem 1234. Tato stavba je zasvěcena Františku Xaverskému a často se o ní hovoří jako o „mladší sestře“ světoznámé znojenské rotundy, svaté Kateřiny. Plavečská rotunda je však o něco větší a vyšší. Na rotundě se nachází zajímavá lucerna s pískovcovou hlavicí znázorňující čtyři obličejce. Na střeše předsíně můžeme spatřit v otevřené vížce zvon z roku 1487, který patří mezi čtyři nejstarší zvony na znojenském okrese. Pod rotundou byla v roce 1868 zbudována krypta, kde je pochováno sedm členů Widmannova rodu - posledních majitelů plavečského panství. Jako úplně poslední, byl v roce 1945 uložen do hrobky baron Vojtěch Widmann (Poláková - Vystrčil, 1998. s. 15).

Zámek

Obr. č. 4

O zámku se mluví již v roce 1636, za pánů z Hodic. Jedná se o stavbu v jádru renesanční, přestavěnou hlavně Widmanny v roce 1750 a 1812 - 1820. Kolem obdélníkového dvora stojí mohutná tříkřídlová dvoupatrová budova. Obě protilehlá delší křídla jsou spojena na čtvrté straně nádvoří jednopatrovým krytým koridorem. Na vnitřní straně celé budovy obíhá arkatura, částečně slepá. V letech 1827 - 1830 byl stržen západní trakt zámku, nahrazen budovou vyšší, renesanční, i když jednoduchou, s novým hlavním vjezdem. Zámek je dnes obklopen zbytky anglického parku (Poláková - Vystrčil, 1998, s. 20 - 21).

Příběh z Plavče

Asi dvanáct kilometrů od okresního města Znojma, severně na silnici k Náměšti, je ukryta v zeleni stromů vesnice Plaveč. Protéká tudy údolím řeka Jevišovka. Vesnice má kolem 200 čísel se Zámek bývalé rodiny barona z rodu Widmannů. Zámek sám není nijak stavitelsky významný, ale v parku před ním je stará románská rotunda se starou lucernou na střeše. Přístavby pozdější ji však znehodnotily. Na oltáři býval obraz se sv. Václavem. Zámek je z jedné strany obklíčen parkem a staletými stromy. Plavečtí občané, že byl park oploštěný, říkali mu obora. Dnes je zámek domovem důchodců a starých nemocných lidí, o které opatrují sestry řádu Karla Boromejského. Je to opravdu zátiší zdravé, kde tráví spokojeně svoje stáří lidé, kteří už nemohou se ku práci postavit. Za starých dob bývalo na zámku živo, když přijeli nějací hosté. Poslední mužský potomek baron Vojtěch Widmann byl za Rakouska také určitou dobu ve vládě, byl ministrem orby. Za první světové války byl slezským místodržitelem, zůstal jim až do konce války. Měl dvě sestry, jedna se provdala za bývalého hraběte Thuna. Druhá se dala dobrovolně k červenému kříži za ošetřovatelku. Zemřela však na zánět slepého střeva. Její sestra, která se později vdala, odešla do Rakouska se svou rodinou. Říkali o ní, že není šťastnou; přišli o všechn majetek, tak se musí živit prací rukou svých. Baron se ještě dožil druhé světové války, když přišly ruské voje, tak pomalu dodýchal. Zůstal jen ve vzpomínkách starších lidí, říkali o něm, že nerad dával, stále jen opatroval ten majetek, že z něho snad ani své sestře nechtěl v její bídě pomoci; ač sám neměl rodinu, nevěděl, kam po jeho smrti padne jeho majetek. Byli u velkostatku lesy, také u luk byla bažantnice, tam se scházivala mládež z Plavče, Výrovic, a Němčiček, tam pod staletými stromy za teplých večerů ve všední dny, v neděli odpoledne i večer zpívala chasa a bavila se různými hrami. Také u louky při Jevišovce měli páni tenisové hřiště, které opatroval zahradník, aby nezarůstalo travou. Zahradník měl na starosti květiny v zámku, i v zahradě.

Proto, že pole byla většinou ve vesnici svahovitá, byly napříč svahu nadělány meze a svodnice, aby příval nebral ornici z polí. Bylo těch širokých mezí v polích dost i cesty byly široké, proto byly už za starších dob nasázeny ovocné stromy, říkalo se jim ořechová alej, švestková, jabloňová, a kde by byly ovocné stromy se neudržely, byly nasázeny divoké. Také byl velký třešňový sad nasázený na Novině. Nejlépe se dařilo třešním. Až roku 1929 v kruté zimně vymrzla celá jedna stráň. Že byl blízko borový les, samovolně se šířil, postupoval po stráni, až zarostla celá borovým lesem. Zatím nad stráni, kde byly pole, vysázeli nový třešňový sad. Zatím les postoupil až k prvním domkům vesnice, kde tomu říkali v poustevně,

že za starých dob tak bydleli poustevníci. Bylo to dále od vesnice. Vesnice byla menší, snad bývala tak 3 km vzdálená od zřícenin bývalého hradu Lapikusu. O Plavči kdysi jsem četl, že je to hlavně krásná zahrada vonící švestkami po celém kraji. Proto sem jezdívali obchodníci sadaři, skupovali ovoce na stromech, celé stromořadí. Od velkostatku, že malí zemědělci měli také hodně stromů, museli trhat a vozit na trh do Znojma. U velkostatku bylo více lidí zaměstnaných nejen v zemědělských pracích, ale také v zahradě kam chodívali pro zeleninu i lidé z okolí, zvláště na jaře pro sazeničky. Zahradník pěstoval na záhoně rozmarýn, který býval hodně kupován mládeží, nejen jako vstupenka o svatbách, ale hlavně posvícenská zábava se nesměla minout, aby nedostal každý posvícenský host rozmarýn, který si nesl domů na kabátě, ať byl odkudkoliv. Bez rozmarýnu nemohlo být posvícení. Avšak když přišla válka ve své hrůze, to bylo roku 1914, bylo po všech zábavách, zbyla úzkost a pláč. Smutno bylo všude, docházely zprávy z bojišť o mrtvých a nezvěstných, kteří v bojích byly raněni, pobýli si v různých nemocnicích a po rekonvalescenci dostali krátkou dovolenou a potom zase musili se hlásit u svého příslušného plukovního kádru. Vyprávěli někteří o hrůzách v bojích na frontě a nebylo divu, že se jim tam nechtělo. Četníci však honili takové ulejšváky, jen jak se o některém dověděli. Proto později vojáci se skrývali po lesích potajmu nebo do samot a vesnic, tam pomáhali pracovat, aby dostali něco k jídlu. Říkali si, že se dají k zelenému kádru v lesích, jen aby nemusili na frontu. To už i vesničané či obyvatelé samot je upozornili, když se k nim blížila nějaké četnická nebo vojenská hlídka.

V ten čas války rozrušila tichou vesničku Plaveč zvláštní událost koncem léta, začátkem měsíce září už bylo z polí obilí sklizeno, úroda byla slabá, že bylo sucho a nedobře obdělané pole a také hnojení bylo sporé. Hospodářů bylo mnoho na vojně a doma hospodařili staří, a ženy s dětmi. Každý den byli oznámeni na obecní vyhlášece padlí a nezvěstní vojáci na frontách. Na lukách už voněly kupy otavy¹. Na mezích a příkopech také se sušila otava. Bramborová nať usychala. Jen jetele vojtěška, červený jetel skýtal pastvu včelám a čmelákům, jich bzukot plnil teplý vzduch, poslední hudbou mizícího léta.

V Plavči dozrávalo ovoce v stromořadích a kupci, kteří měli zájem o obchod žádali na správci velkostatku, aby byla dražba, a také k ní došlo a zájemci se přepláceli, až se konečně dohodli a rozdělili se svorně na tři skupiny, aby společně koupili a prodávali ovoce.

Bylo 7. září. Plavečský velkostatek uspořádal hon v lesích, lesy tam byly ve dvou revírech. Jeden byl za Rudou². Hraničil s Tvořihrázským lesem a sahal až k Výrovicím. Druhému se říkalo Novosady, ten sahal k Rudlicím a z části hraničil s Únanovským lesem.

¹ Otava – krmná sušená tráva, určená pro dobytek.

² Ruda – plavečský kopec.

Napřed tehdy šli honiti všichni lidé z velkostatku z Plavče i vesničtí, přišli také z okolních vesnic a vojáci, co byli doma na dovolené nebo také bez dovolenky, jak se říkalo na černo, kteří prodělali boje. Hleděli se ulít, když se jim podařilo dostat dovolenou pro zranění. Tak také podvodem se dostali domů. Proto nebyl div, že hodně bylo vojáků, jak se říkalo dezertérů, že v lesích byly hloučky, kterým se říkalo „U Zeleného kádru“. Proto chodili tito vojáci na samoty i do vesnic, měli civilní šaty. Pomáhali si na živobytí ve všech pracích. Jen četnická nebo vojenská hlídka je nesměla vidět. Vesničané včas je upozorňovali na blížící se nebezpečí, tak zmizeli ve svých skrýších, než hlídka odešla. Proto na hon se sešlo hodně lidí, kteří se ani snad neznali. Začalo se zatahovat v lese od Rudlic. Potom pomalu se postupovalo k bývalému mlýnu Bábovci, který byl na potoce Kravském, dále zase kolem zříceniny Lapikusu a na rovině k Únanovskému borovému lesu. Že bylo dosti střelců, padala rána jedna za druhou, a také při každém skončení honu bylo úlovku rozložených po zemi dost. Tam lesní spočítal kusy a vše předával šafáři ze dvora, který s vozem přijel, a dva čeledíni nakládali všecko na vůz. Lesní Flaišer byl spokojen, až do doby, kdy zatahovali poslední leč³ v úseku lesa, který měl na starosti hajný Buršovský z Plavče. Našel lesní větší škody nadělané po lese, uřezané mladé stromy, břízky ořezané i vršky. V jednom místě byla hromada listů březového. Tam čistili koštíkáři metly na košťata, bylo toho hodně, že se lesní nad tím velice rozčílil a k tomu ještě v tom úseku bylo zvíře. Takže lesní po skončení leče zastavil hajného Buršovského a vytýkal mu hodně mrzutě, že to trpět nemůže, takové škody.

Řekl lesní hajnému: „Vy člověče, staráte se jen o pití, a v lese si každý dělá, kdo chce, co chce, to vám trpět nebudeme.“

Hajný Buršovský byl zahanben před lidmi, kteří čekali, až lesní přebere kořist lovcům. Potom prodávali za účasti správce Tomáška králíky, podradnější zajíce, koroptve, bažanty. V ten čas, kdy už bylo maso na lístky, byli lidé spokojeni, že aspoň dostali koupit kousek zvěřiny. Také v rodině hajného se spoléhali na nějakého králíka. Vždyť králíků divokých bývalo do sta. Byli počítáni za škodnou, takže si hajný mohl kdykoli nějakého střelit. Ale jako vždy se zklamali, jestli měl hajný králíka, prodal ho a hned utratil za nějaké to pití. Hajný byl po honu rozčilen a zahanben výčitkami lesního před lidmi. Proto, když přišel domů, vzal si trochu jídla a řekl, že musí jít do lesa na čekanou za Novosady. Snad doufal, že tam přijde nějaký zloděj nebo pytlák. Manželka mu domlouvala, aby dal na sebe pozor, že měla před dvěma dny hrozný sen. Viděla jen jeho hlavu na prádelníku, celou krvavou, a že jí bylo potom velice zle. Také z ničeho nic spadl ve světnici obraz bolestné Panny Marie, hřebík ve zdi byl

³ Leč – hon.

neporušený a kroužek v rámu obrazu byl dobrý. Byla to divná náhoda. Proč ten obraz spadl. Na prádelníku stály různé věci, sošky, nádobí, svícny, křížek, nic se nepohnulo, jen obraz byl v jednom místě proražen. Než hajný odešel, řekla mu manželka, že zítra je svátek Panny Marie.

„Vem si šátek a přines karlátek⁴ na buchty.“ Vzal si tedy šátek a něco k jídlu a šel, že přijde před půlnocí domů.

Doma zatím po večeři šli spát. Avšak neblahé tušení hajného ženy ji v půlnoci ještě nedalo, vždyť od večera jen únavou chvíli podřimovala. Když byly dvě hodiny po noci, nebudila dcerky. Šla pro hajného sestru Gernisovou a šly hajného hledat. Chodily, volaly, když však se jim žádný hlas neozýval, odcházely k ránu domů celé unavené. Ráno, jak se ukázal den, hned šly hajná s dceruškami hlásiti událost na lesní úřad a v kanceláři velkostatku. Lesní šel se psem a hajnou s dcerami podívat se na místo, kde by as hajný mohl být na čekané. Našli tam jen větvičky zapíchané jako kryt pro hajného, ale odtud byly stopy na trávě, kde byla rosa setřená z té doliny ke kraji lesa. Žádné krvavé stopy ani pošlapaná tráva v té dolině nebyla, ani nejmenší stopy nebylo po hajném. Jen cestou kudy šel, byly trousené švestky, které hajný nesl v šátku. Bylo divné, že ani pes nic nenašel. Dne 9. září, po svátku Panny Marie, lidé z velkostatku i z vesnice šli hledat hajného, ale nic nenašli. Lesní před tím utěšoval hajnou, že snad její muž šel za nějakým zlodějem nebo pytlákem. To byla jen slabá útěcha, ten druhý den po honu, vždyť i kdyby šel do Mašůvek nebo Rudlic, už by zase mohl se vrátit. Také druhý den po honu z vesnice a z velkostatku marně po lese volali a hledali v celém úseku lesa, který byl revírem hajného Buršovského. Dále se však nepátralo. Četníci měli moc starostí s ulejšváky a dezertéry, kteří utíkali z vojny jen, aby nemuseli na frontu. A že se hajný ztratil? Co záleželo na jednom člověku, vždyť nebyl život lidí ceněn. Padalo jich na frontě stovky, ba tisíce. Později přišli do domku hajného četníci. Měli podezření, že se někde ukrývá, aby jako voják nemusel narukovat ke svému kádru. Že hajný byl často opilý, když přišel domů a nepřinesl ani svou měsíční mzdu, nebylo divu neshodám v rodině. Hajná vytýkala, že hajný nedává žádné peníze na potřebu v domácnosti, když všechny peníze propije. Vždyť by to žádná žena si nenechala líbit. Tak někteří zlomyslní lidé potajmu říkali, že asi hajná se ho chtěla nějak zbavit. Také byly hlasy, že ho někteří viděli v Brně, kde v čas míru sloužil na vojně, že prý tam měl kdysi poměr s ženskou, a že s ní v Brně žije! Byly to jen smyšlenky a dohady a těch bylo někdy mnoho.

⁴ Karlátka - odrůda švestek.

V těch smutných měsících války začal se jevit nedostatek potravin, prádla, šatstva, petroleje, tabáku. Továrny neměly surovin a také pracovních sil. Obuv měla dřevěné podrážky, prádlo a jiné tkané zboží se vyrábělo z papíru. Hloučky lidí z města chodili do mlýnů a vesnic, aby sehnali nějaké živobytí, mouku, omastek nebo kousek masa, snad také nějakou drůbež. Výměnou za petrolej, tabák nebo nějakou látku, kterou se jim ve městě podařilo sehnat pod rukou. Zima minula a přišlo jaro. Začala se práce v polích i v lese.

Šla ze Znojma také jedna žena shánět jarní květiny a kořeny kapradí. Při chůzi přes dolinu přišla ku keři. Na něm byl rozprostřený šátek, dále opřená puška, sedačka a hůl, všechny ty věci byly na keřích opřeny v jednom místě. Bylo to divné, že za celý čas nikdo na to nepřišel, až ta žena z toho místa to našla. Jak to tam uviděla, začala křičet a že tam byli na blízku lidi, kteří dělali prořezávku v mlázi, přiběhli a také hledali, jestli není blízko někde mrtvý hajný a také vskutku byl. Pod jedním keřem v strouze zamačkan v blátě a trávě. Kabát měl vysvěcen. Do něho byla zabalená celá hlava a krk hajného. Byli voláni četníci a přijela také komis od soudu ze Znojma. Byl to veliký poplach ve vsi ale i v okolí. Na pozůstatcích se nic nezjistilo. Kostí byly ohlodané od zvěře, jen v botkách byly nohy neporušené. Začalo tedy vyšetřování lidí, kteří mohli vědět něco o smrti hajného. Na věcech, které se našly a patřily hajnému, se nic nenašlo, co by osvětlilo příčinu hajného smrti. Podezření padalo na pytláky. Hlavní slovo v podezření uvedl synovec hajného, správce velkostatku v Plavči. Řekl vyšetřujícím, že v rodině hajného byly časté hádky a sváry. Proto bezohledně řekl před vyšetřujícími hajné s dcerou, které byly přítomné:

"Teď vás budu stíhat, ale přísně!", a také provedl svou vůli.

Hajná s dětmi plakala, nevěděla, co si má počít. Šli z lesa, místa nálezu, hajného pro pláč neviděli. Když přišli domů, řikala hajná:

"Teď se musíme modlit, aby se vyšetřilo, jak hajný přišel o život."

Druhý den byla však hajná velice poděšena, když obecní strážník jí řekl, aby šla s ním na obecní úřad. Překvapená byla, když četníci se starostou začali vyšetřování, že jistě o smrti hajného něco ví a mnoho otázek jí dávali. Ona však říkala jen, co věděla a co mohli dosvědčit sousedé. Vždyť věděli, že hajný je pijan, který všecko, co může propít, propije bez ohledu na rodinu, jestli mají co jíst nebo ne. Jako hajný měl deputát⁵ dříví, mléka, obilí, ale bezohledně dříví prodal a domů, aby měli čím topit, přivezl podklady a kůly od metrového dříví. Když dostal obilí, deputátní, vezl je do mlýna na výměnu za mouku a polovic prodal. Když hajná říkala, že je málo mouky, tak jen pokrčil rameny. Šla chudák hajná do mlýna, proč dostali tak

⁵ Deputát – mzda v naturáliích.

málo mouky. Mlýnář řekl po pravdě, jak to je, hajný prodá ve mlýně polovic obilí a za polovic dostane mouku. Takový byl otec rodiny a dobrý manžel. Že chodily děvčata do lesa na práci, ušetřily si nějakou korunu a vše daly na vkladní knížku do záložny. I tu knížku hajný vzal a peníze vyzdvihl a propil. Byl divně vychován. Byl jediný chlapec v rodině mezi děvčaty, tak musel mít všechno, co se mu zachtělo i pití alkoholu. Holdovali i vínu hojně, když bylo. To všechno se teď honilo v hlavě hajné, jak je to možné, aby ji, slabou ženu mohli vinit ze smrti hajného? Nic nepomohlo. Byla zatčena a vzata do vyšetřovací vazby. Ale i její starší patnáctiletá dcera byla vzata do vazby. Nebyla doma, sloužila od zimy u rolníka v Suchohrdlech. Nevěděla nic o matce, že je zatčena a matka nevěděla o ní. Až byly vyvedeny na procházku po dvoře. Střetly se jen tak v okamžiku. Viděly, že jsou obě ve vazbě. Mluvit spolu nemohly. Jen matka dceři ukázala růženec a pokynula hlavou. Dcera však se dala do takového pláče, že nebyla k utišení, říkala dozorcí, proč vězní takového chudáka, jako je její matka? Zatím doma v Plavči vyslychali i třináctiletou dcerku. Že starosta Šiler se jí dovedl také zeptat, jestli prý byla matce také nápomocná při odstranění otce. Děvče začalo křičet, hrozně naříkat, co si dovoluje starosta tak mluvit. Žádný ohled však nedělali. Děvče nechali samotné v domě a nic se nestarali, co bude dál. Sousedka Stanislavová se ujala sirotky, vzala jí k nim. Však potom skoro litovala, neb jí také volali k výslechu. Že se však dobře a spravedlivě ohradila, dali jí pokoj. Pro dceru hajného si přišla hajné sestra Petrželková z Únanova. Byla tam, až propustili z vazby její matku a sestru. Když přišly domů, musili dávat vše v domku do pořádku. Také šla vdova do kanceláře velkostatku, aby jí dali nějakou penzi po hajném.

Tam ale baron Widmann řekl: „Co chcete, váš muž byl ožrala a špatný služebník,“ tak nic nedostala.

Že však byla švadlena, šila a tak si vydělávala. Starší dceru přece jen dali zaměstnat na velkostatku jako chladičku mléka. Potom ve volný čas pomáhala krmičům při chystání krmiva na poli i ve stodolách. Mladší dcera také šla do práce ke dvoru. Vedlo se jim lépe, než za života hajného. Ač to bylo za první války. Byl nedostatek. Přece jen se jim dařilo dobře. Starší dcera dostala deputát obilí, mléka, a dříví. Také si mohly chovat kozy, prasátko, slepice, tak už jen vzpomínaly na prožité utrpení s přáním, aby se jim nikdy nevrátilo. Tak ubíhal čas.

Válka skončila. Lidé se vraceli ke svým zaměstnáním. Hajná, že byla zbožná, vedla i dcery dobře. Zašla za farárem v Únanově, že by ráda koupila sochu sv. Antonína, s tím úmyslem, aby vyšlo najevo, jakou smrtí sešel hajný ze světa. Vždyť po válce byl nástupce hajného Buršovského napaden pytláky. Také jeden rolník z Plavče byl podezřelý, protože se

s hajným Jelínkem střetl v lese. Avšak nemohlo se nic jemu dokázat, chodil jen po kraji lesa. Tak stále byla smrt hajného zahalena tajemstvím. V roce 1929 dostala hajná po chřipce zánět plic a zdálo se, že už se neuzdraví. Mladší dcera byla s ní doma, a když viděla, že je to zlé, poslala starší sestře telegram, aby hned přijela domů, že je s matkou zle. Starší dcera byla vdaná, byla s mužem a třemi malými dětmi v Čechách ve dvoře, kde byl muž šafářem v Zaležanech u Plaňan, v okrese Kolínském. Nechala muže a sama odjela s dětmi do Plavče. Že byla řepná kampaň, nemohl se manžel ze dvora vzdálit. Ony v Plavči se zatím trápily s matčinou nemocí a hajná jen tak naříkala, že to nevyšlo najevo, kdo zabil hajného. Trápila se, až ji smrt zbavila všech starostí. Ani neuvědomily muže o smrti své matky, byly zkroušené tělesně i duševně. Po pohřbu odjely obě s dětmi do Čech a byly u velkostatku, pokud to šlo zaměstnané v mlékárně. Po roce odjela do Plavče svobodná sestra a už zůstala v Plavči až do provdání.

Zatím přešel čas všelijakých událostí ve světě. Psal se rok 1934, začaly se po Znojemském okrese dít nějaké krádeže. Tam se ztratilo kolo, onde zase v obchodě se střížným zbožím, jinde zase vloupání do sklepa. Tak se sem tam vždy něco ztratilo, i z komína maso. V Únanově měl schůzi obecní výbor u starosty Vávry. Projednávalo se tam ledacos, až na konci řekl starosta, že dostal tu subvenci⁶ třicet tisíc, tak že se může začít s meliorací⁷. Po skončení schůze odešli někteří sousedé na hlt piva, i starosta šel. Brzy se rozešli domů, neb druhý den je čekala práce v polích. Ráno byl však starosta překvapen. Vyražené kus tabule v okně a okno otevřené dokořán a obecní pokladna pryč. Hned to bylo oznámeno na bezpečnosti. Přišli četníci a vyšetřovalo se. Pokladna se našla na poli za zahradou. Byla rozštípaná a vybraná. Jenže se pobertové spletli, bylo tam pouze sto korun, neb starosta jak převzal peníze na poště, měl je v tobolce v kabátě, a to nevěděli. Tenkrát byl v podezření chasník Pospíchal. Byl za děvčetem, a když šel domů, potkal chlapce. Byl to ten, který chtěl to děvče, které mělo rádo Pospíchala. Proto chlapec hned ze žárlivosti chasníka udal, že potkal Pospíchalového v noci a že mohl tam být při té krádeži, protože šel na tu stranu vesnice. Byl také vyšetřován, ale musili ho propustit, neměli důkazu proti němu. Banda zlodějů řádila dál po celém okrese, až také se odvážili vykrást v obchodech peníze. Potom byl pokus loupeže spáchán u starých výminkářů⁸ ve Vracovicích. Zase se ale nic nezjistilo, každá stopa zmizela. Krádeže se stále opakovaly, hned ve Znojmě, hned zase dále na okrese. Bezpečnostní orgány byly stále ve střehu, ale každá krádež se nemohla nijak vysvětlit.

⁶ Subvence – podpora poskytována z veřejných prostředků.

⁷ Meliorace – zlepšování výnosnosti půdy, zejména odvodňováním nebo zavlažováním.

⁸ Výminkáři – dříve – hospodář v důchodu, na výminku.

V Mašůvkách bydlel nějaký Fukač. Byl podezřelý z krádeží v obci a ani jemu se nic nemohlo dokázat.

Až jednou přece na všecko přišel čas. Jeden rolník měl stoh slámy za vsí poblíž lesa. Potřeboval slámu, tak zajel s vozem ke stohu. Jak začal nakládat, našel ve slámě pytel mouky. Tak ho zas ukryl, nechal slámu slámou a hned to hlásil na četnické stanici v Kravsku.

Tam jim řekl: „Zůstal jsem udiven nad nalezeným pytlem, ale napadlo mě, jestli to není tý bandy zlodějský, že už je čas, aby byli někde chyceni.“

„To máte pravdu“ odpověděl četník. „Ať už je to jaké chce, my se pokusíme. Snad se nám podaří zloděje chytit.“

Dali zprávu do okresu a dva se přestrojili za vandráky. Pomazali se od hlíny a bláta a v otrhancích je žádný lehce nepoznal, a tak změnili hlasy na chraptivé. Šli tedy navečer, aby je žádný neviděl. Každý zvlášť na určitém místě blíže stohu se skryli. Seděli dlouho v noci, už se jim to zdálo dlouhé a také ten mladší řekl:

„On snad ani žádný nepřijde. Darma čekáme, ale musíme čekat do rána, a když dnes nepřijde, musíme zítra znova.“

Za nějakou chvíli však slyšeli vzdálené kroky, a ty se blížily ke stohu. Tam se postava zastavila, na všechny strany poslouchala, až najednou bylo vidět, že se tam u stohu pohybuje. Bylo slyšet šustot slámy. Zatím se oba četníci plížili potichu blíž, až viděli, že ten dotýčný člověk zvedl pytel na rameno a odcházel ke vsi. Oba četníci ve vzdálenosti, aby se jim neztratil, kráčeli pomalu za ním, zadem okolo vsi, až se dali do chůze mezi domy. Postava vešla do jedné dvířek, potichu otevřela a zase za sebou zavřela ve stavení. Ještě se tam svítilo. To četníci stáli ještě asi půl hodiny, když ve stavení bylo ještě světlo. Pomalu tloukli na dvířka, snad jim ani žádný nepůjde otevřít. Přece po delším čekání přišla ta postava, byl to Fukač, a zhruba je odbýval. Ale oni, že mají hlad, že jsou bez zaměstnání, a že šli lesem hned odpoledne a zabloudili. Chtěli se dostat k nějaké samotě, myslivně nebo mlýnu. Po delším hovoru řekl Fukač:

"Pojďte dál, já vám dám každému kus chleba." Posadili se ke stolu a při jídle začali hovořit, kde všude byli a práci hledali.

"Tak jim dej ženo kousek masa, ať si ještě ukrojí chleba." Také řekli, že se rádi přiživili, kde se dalo, a že když už tu práci nenajdou, že se dají do řemesla. Co potkají, že vezmou. Ona prý je tady taková parta už několik roků, tak si říkali, že se musí mezi ně dostat. Tlumili trochu hlasy, ale pořád mluvili, jak se dostat do takové party a kde se vlastně zdržují, že je dosud bezpečnost nechytla. Jsou to asi šikovní hoši. Fukač se na ně zahleděl a odmlčel se v řeči a najednou povídá:

„To musí člověk umět, abyste věděli, máme tady partu. Já jsem v ní. A pořád nám to pěkně klope. Žádný nás nikde ještě nestihl.“ Tak ti dva prosili, jestli by je nevzali také do party. Avšak Fukač řekl:

„Já sám nemůžu nic dělat. To musí také druzí o tom vědit.“

„Dobře, ale kde jsou? My za nimi také půjdem.“ vyzvídali četníci.

„Ale já vás neznám, a tak také nemůžu věřit, je to nebezpečná věc!“ dlouho se vzpíral a ošíval Fukač.

Po delším ujišťování, přece jim řekl jména a bydliště všech spolupracovníků. Když si vandráci poznamenali všechny, ještě se chvíli bavili, potom se rozloučili, že půjdou a někde ve stohu nebo v cihelně, že přespí. Ještě jednou děkovali, dali dobrou noc a šli. Jak byli za vsí, pospíchali, aby už byli na stanici. Tam je už vítal rozespálý strážmistr, nevrle se jich zeptal:

„Tak, co jste chytili, stíny?“

Ale ten starší ani neodpověděl, šel k telefonu, volal Znojmo, okresní velitelství. Žádal pro druhý den posilu a auto, aby mohli celou bandu pochytat najednou. Opravdu druhý den přijelo policejní auto a podle informací zatýkali. Také povozníka, který měl nákladní auto a s ním vozil celou partu pobertů, kam chtěla na lup. Proto bylo těžké zjišťovat zloděje. Když ale přijeli pro Fukače, velice se divil a vzpíral se, že o ničem neví. Marné však bylo zapírání, podivil se a zkoprnělý hleděl na celou jeho partu, jak sklesle seděli všichni v autě. Obrátil se a chtěl prchat. Odrazil nejbližšího četníka, avšak ostatní byli na vše připraveni, a tak ho přemohli a dali mu hned železa, aby zkontl. Viděl, že je vše marné, když jsou všichni zajištěni bezpečně. Putovali do vězení krajského soudu ve Znojmě. Začalo vyšetřování, a tak vyšly všechny krádeže na okrese najevo, i to loupežné přepadení výminkářů ve Vracovicích, které se partě nepovedlo. Vlezli tam násilím, že tam mají peníze, avšak pes domácí na dvoře spustil řev a celá smečka psů se rozštěkala. Na výminku staří začali křičet a volat o pomoc. Jeden z party měl masku na obličej, vrhl se na starce a chtěl ho škrtit, ale ten se uhnul, strhl masku zloději a kopl ho do břicha, takový pokřik a řev psů nikdo neslyšel. Parta utekla k autu a zmizela. Všichni litovali, že se jim lup nepovedl. To všechno se teď před soudem projednávalo. Ale nade vše po vyšetření se také zjistila smrt hajného Buršovského, která se udála před devatenácti lety v lese. Totiž ten vedoucí party Fukač sdělil v důvěrné chvíli Jordánovi, povozníčkovi, když se zdráhal vozit partu po krádežích:

„Podivé se, nic se neboj. Já střelil hajného Buršovského, už je to pomalu dvacet let a žádný nic neví. Tak teď to zapijeme.“

Byli v hostinci u Rakušana ve Znojmě. Při vyšetřování dával Jordán největší vinu tomu Fukačovi, ten ale se ohrazoval, až se dostali do hádky, byli v jedné vězeňské cele. Fukač křičel na Jordána:

„Ta tvá máma zabila tátu.“

A Jordán obratem křičel: „A tys zabil hajného.“

To už vyšetřování dostalo nový ráz a předán byl celý proces před nastávající období porotě. Bližším vyšetřováním Fukače došlo jeho doznání vraždy hajného. Proto byla vyslána soudní komise, aby Fukač sám předvedl provedení činu na místě, kde byl hajný nalezen. Fukač byl ovšem spoutaný, při tom však mluvil, co chtěl, neboť svědků nebylo. Šel prý tam kolem místa, kde seděl hajný, který už měl střeleného zajíce. Když hajný viděl, že jde tam nějaký chlap, zvolal „Halt!“⁹. Fukač však hned po něm střelil, a když viděl, že není mrtev, skočil k němu a z jeho pušky ho střelil z bezprostřední blízkosti do hlavy a krku. Potom mu vysvlíkl kabát, zabořil hlavu do něho a zatahl ho do stružky a zašlapal do vody a bláta pod keřem. Potom si vzal zajíčka a šel klidně domů. Svou pušku schoval. Druhý den po vraždě jel na vojnu k svému oddílu. Tak se každá větší stopa po tom pachateli ztratila. Tehdy také bezpečnostní orgány měly jiné zájmy. Tentokrát však přísně se vyšetřovalo před soudem. Porota byla tentokrát dobře informována. Přelíčení trvalo dva dny. Když při konfrontaci v soudní síni chtěl se vrhnout při výpovědi na Jordána, Fukač na něho musel být dobře střežen a dostal pouta. Po vynesení rozsudku řekl soudce:

„Nemáme žádných svědků, jak to Fukač provedl, ale přece se k činu doznal, proto žádám o spravedlivé rozhodnutí porotců.“

Z party byli všichni odsouzeni na základě dokázané viny. Nejmenší trest rok, potom následovalo pět let, osm let atd. Jordán dostal deset let. Fukač doživotní přísný žalář, podle zásluhy. Jen těm nevinně trpícím žádný už nenahradil, co vytrpěli tenkrát ve vyšetřovací vazbě z nařčeného podezření. Přece jen když pravda za dvacet let vyšla najevo. Že dcery nebožtíka hajného se také na soudní přelíčení šly podívat, je samozřejmé. I ten jejich bratranec povýšený zatím na ředitele velkostatku se musel na soud dostavit, a tam veřejně odvolávat to křivé nařčení na hajnou s dcerami, kterým je přivedl do vyšetřovací vazby okresního soudu. Hajná už dva roky byla nebožka, a byla by ještě spokojeněji živa, kdyby se dočkala vysvětlení smrti hajného.

⁹ Halt! – z němčiny, v překladu Stát! nebo Počkat!, poněkud zastaralé citoslovce.

Závěr

Text v původním deníku má zastaralý sloh a písmo, které je hůře čitelné. Některé zastaralé výrazy jsou blíže vysvětleny v poznámkách pod čarou. Jména v textu byla přepsána buď úplně, pro svou nečitelnost, nebo upravena pro svou nevěrohodnost. Například jméno starosty Šiler (viz. str. 16) bylo částečně změněno z původně nejasného Siler. Podobně vyznívalo jméno hajného sestry Gernisové (viz. str. 14), které je také upraveno. Baron Widmann je v deníku psán jako Vidman (viz. str. 1, pro srovnání - původní deník, ukázka č. 1). Text bylo nutno oddělit na odstavce, které deník postrádal. Dále je deník doplněn o znázornění přímé řeči a její oddělení do odstavců. Z části příběhu, ve které se odehrává hon v lese (viz. str. 13, původní deník ukázka č. 2), muselo být odstraněno pár větných částí. Text působil příliš chaoticky a nepřehledně. Práce obsahuje ukázkou dvou stran z původního deníku (viz. příloha č. 2). Lze si tak vytvořit přibližné srovnání mezi dvěma texty. Práce s původním textem byla zajímavá, příjemné bylo seznámení s dřívějším stylem psaní.

Příběh se stal vzorem a inspirací ke stvoření obrazů (viz. příloha č. 1). Cyklus šesti obrazů má stejný název jako předešlá práce. Zobrazuje zásadní okamžiky z příběhu, podobu prapradědečka a jeho pomníček. Celý cyklus je vymyšlený, včetně ztvárněných postav. Obrazy mají své řazení podle příběhu. První je úvodní podoba prapradědečka, inspirovaná příběhem. Druhý znázorňuje sen prapradědečkovy ženy, varování před smrtí. Na třetím obraze je zpodobněná vražda. Čtvrtý symbolicky odhaluje vraha. Pátý a šestý obraz nese téma smrti praprababičky a znázornění pomníčku prapradědečka. Pouze tento pomník je vytvořen podle reálné předlohy. Stojí tak v kontrastu s ostatními částmi cyklu a je takovým pomyslným důkazem o pravdivosti příběhu.

Zvolila jsem techniku akvarelu s kresbou. Všechny obrazy jsou v hnědo-černých barevných tónech, obtaženy černou konturou. Tato vybraná technika mi umožnila vytvořit dojem staré fotografie, která jakoby vypovídala o živosti příběhu, který se kdysi dávno odehrál. Znamená také symbolický, tajemný pohled do minulosti.

Použité zdroje

Kniha

POLÁKOVÁ, M.; VYSTRČIL, J. *Plaveč očima kronikářů*. Znojmo, 1998. 123 s. ISBN neuvedeno.

SVOBODOVÁ, Růžena. *Ráj*. Praha: Albartos, 1977. 1. vyd. 253 s. ISBN 13-843-77.

KARAS, J. F. *Rudý kalich - Čtyři povídky historické*. Praha: Nabu Press, 2010. 1 vyd. 310 s. ISBN 1-149-53011-1.

Internet

PLAVEČ - obec [online]. [cit. 3. března 2012]. Dostupný na WWW:

<<http://www.obecplavec.cz/hlavni.php?stranka=historie&titulek=14>>.

Obr. č. 1 - PLAVEČ - mapa umístění obce v okrese [online]. [cit. 14. března 2012]. Dostupný na WWW: <http://obecplavec.cz/hlavni.php?stranka=mapa&titulek=23&cislo_mapy=2>.

Obr. č. 2 - PLAVEČ - Hrad Lapikus [online]. [cit. 14. března 2012]. Dostupný na WWW: <<http://obecplavec.cz/fotoalbum.php?adr=lapikus&prom=fotogalerie&titulek=15>>.

Obr. č. 3 - PLAVEČ - Rotunda [online]. [cit. 14. března 2012]. Dostupný na WWW: <<http://obecplavec.cz/fotoalbum.php?adr=rotunda&prom=fotogalerie&titulek=15>>.

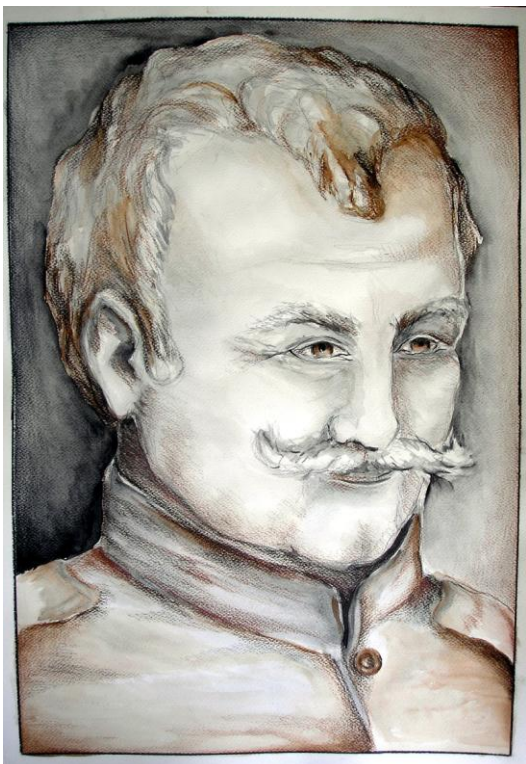
Obr. č. 4 - PLAVEČ - Zámek [online]. [cit. 14. března 2012]. Dostupný na WWW: <<http://obecplavec.cz/fotoalbum.php?adr=zamek&cislo=2&pocet=13&prom=fotogalerie&titulek=15>>.

Jiné

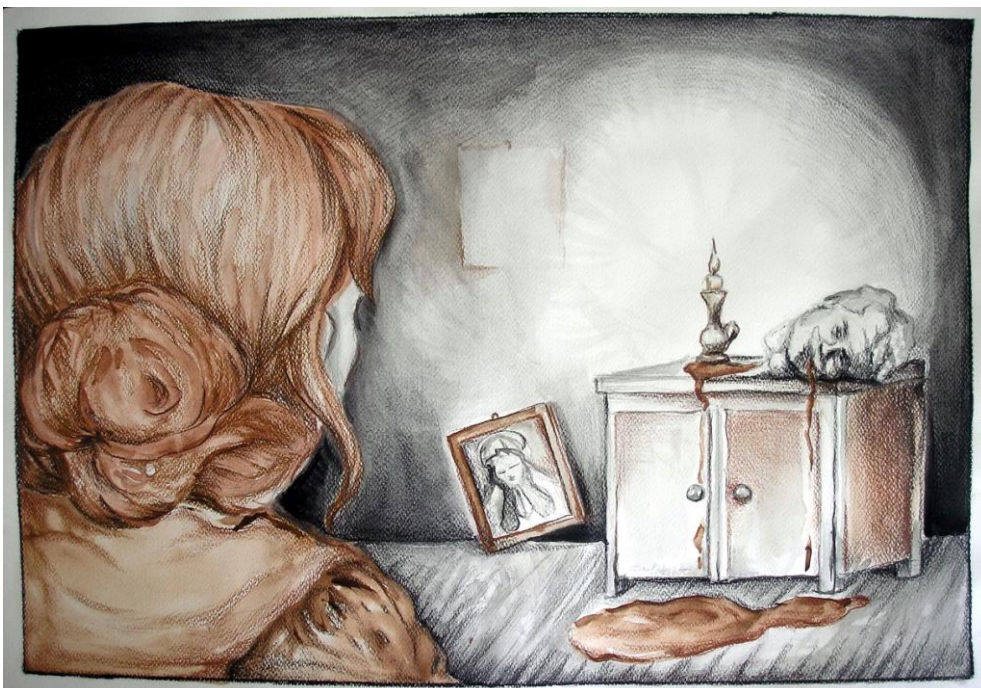
Rodinné dokumenty - deník.

Příloha č. 1

Cyklus – Příběh z Plavče

Prapradědeček, A2, akvarel, pastel

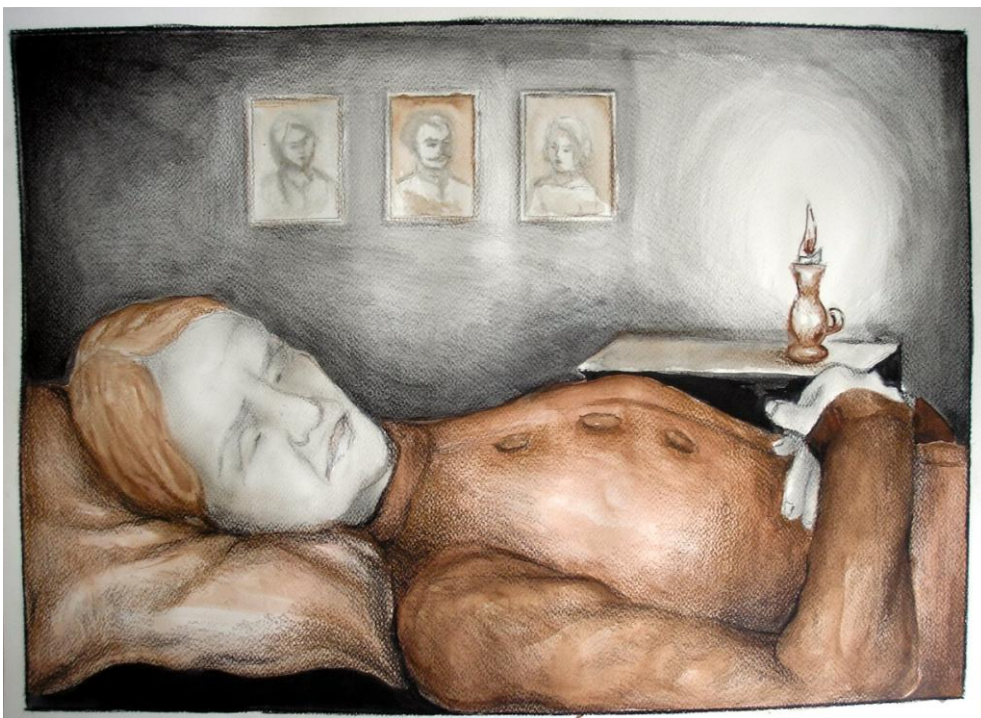
Sen, A2, akvarel, pastel

Vražda, A2, akvarel, pastel

Odhalení, A2, akvarel, pastel

Smrt, A2, akvarel, pastel

Pomníček, A2, akvarel, pastel

Příloha č. 2

Původní podoba deníku – ukázka č. 1

1) ^{severně}
Při 12 km od okrajního města Lnojme na silnici k ^{severně} Várně
je ukryta v belví stromů vesnice Plavec protéká tudy údolím
řeka Žeritovka. Vesnice kolem 200 úseč se Lámkem bývalí rodiny
barona a Vidmanů. Lámk sám není nijak stavitelsky vyznamný
ale v parku před rámkem je stará románská rotunda se starou
lucernou na střeše. Tristavby pozdější ji však rnehodnotily.
Na oltáři býval sv. Václav na obraze. Lámk je z jedné strany
obklopen parkem stálými stromy. Plavečti občané tu byl
park oplotěný říkali mu obora. Dnes je sámek domovení
dívčadci a starých nemocných lidí kteří opatrují ústny
řádů Karla Beromejškeho. Je to opravdu rátiši zdraví kde
trávi spokojení svoje starí lidé kteří už nemohou se ke
práci postavít. Za starých dob bývalo na rámkem živo
když přijeli nějakí hosti. Poslední mužský potomek bar.
Vojtěch Vidman byl za rakouska také určitou dobu nevláde
byl ministrem srby a za první světové války byl šerkyne
misto držitelem až do konce války. Měl dvě sestry jedna
se provdala za býv. hraběte Thuna. Druhá se dala dobrovol
k červenému kříži za ošetřovatelku. Zemřela však na zánet
slupého strava. Vdaná její sestra odešla do rakouska se svou
rodinou. Říkali o ni se není šťastnou přišli o všechn
majetek tak se musí žít práci rukou svých. Baron
jistě se dožil konce druhé války když přišly ruské voje
tak pomalu dodychal. Zůstal jen ve vzpomínkách starých
lidí říkali o něm se nerad davál stále jen opatroval ten
majetek se z něho snad ani své sestře nechtěl v její
bídě pomoci; ac sám neměl rodinu nevěděl kam
po jeho smrti padne jeho majetek. Byly u velkostatků
byly také u lok byla barantnice, tam se scházivala mládež
z Plavce a Jevovic a Okimčiček tam pod stálými stromy
za teplých večerů ve vsidni dny v neděti odpoledne i
večer spivávala chasa a bavila se různými hrani
Taky u louky při Žeritovce měli páni tenisové křišti
kteří opatroval sakradník aby neraristalo trávu udržoval

4.)

Proto nebyl div že hodně bylo vojáků jak se říkalo decentem si v lesích byly hloučky kterým se říkalo se keleného kádru. Proto chodili ti to vojáci na samoty i do vesnic měli civilní šaty Pomáhali se srovnati ve všech pracích. Jen civilníka nebo klička vojenská je nesměla vidět. Němci čas je uposobovali na ležící se neber brů tak smířeli ve vojích skryších než klička odit. Proto na hou se našlo hodně lidí kteří se ani snad neměli začalo se rítahovat v lese od vesnice Prudlic první léč potom se pomalu postupovalo k byvalému mlýnu Babovci který byl na potoce Křavském dále postupovala zase leč k celému úseku Lapitkum a na rovině k Mnanovskému borovému lesu se bylo dosti strůlců padala rána jedna za druhou a tak při každém skončení léč bylo ilovka rozložených pro semu dost. Tam lesní spočítal kusy a vše předával šafari se dvořa který dvořa přišel a dva čeledíni napládeli všechno na vůz. Lesní Flaiser byl spokojen až rátahovali posledni léč v úseku lesa který měl na starosti hajný Bursšovský z Plavče. Našel lesní většinou nadělané pro své měřané mladé stromy brůky ožerání i vřky v jednom místě byla hromada listů brůvického Tam čistili hostitářů vřky se křstata bylo toho hodně se se lesní nad tím velice rozeřil a k tomu ještě v tom úseku bylo zvěře. Tak se lesní pro skončení léč zastavil hajní Bursšovského vřkytal mu hodně mrzutě se to křpět nemůře takové štody Reál lesní hajněmu. Vy človec se staráte jen o piti a odu si dělá kdo chce co chce to vám křpět nebude. Hajný Bursšovský byl sahanben před lidmi kteří čekali až lesní přibere korist lovců. Potem prodávali se účastí správce Černácha králiky podřadněji rajice koroptve barantů v ten čas kdy už bylo maso na listky byli lidé spokojeni se aspoň dostali konpit kousek zvěřiny. Tak v rodině hajního se spatřovali ne nějakého králíka. Když králiků divokých bývalo dosta byli pročitáni sa škodmon tak se si hajný mohl kdykoli nějakého strěbit. Ale jako vždy se ptali jestli měl hajný králíka prodal ho a hned

doplněno